

YOSHLAR ORASIDA XORIJIY MUSIQA TA'SIRINING KUCHAYISHI**РОСТ ВЛИЯНИЯ ИНОСТРАННОЙ МУЗЫКИ СРЕДИ МОЛОДЕЖИ****THE INCREASING INFLUENCE OF FOREIGN MUSIC AMONG YOUTH**

Ismailova Sevinch Ilhomjon qizi
Musiqqa ta'limi yo'nalishi 2-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada globallashtirish jarayonida yoshlar ongiga kuchli ta'sir ko'rsatayotgan xorijiy musiqa fenomeni har tomonlama tahlil qilinadi. Xususan, xorijiy musiqa yoshlarning estetik didi, dunyoqarashi, ijtimoiy faolligi hamda madaniy identifikatsiyasiga qanday ta'sir etishi yoritiladi. Zamonaviy axborot texnologiyalari va internet tarmoqlari orqali turli madaniy oqimlarning tez tarqalishi natijasida yoshlar orasida yangi qadriyatlar shakllanib borayotgani kuzatiladi. Bu jarayon bir tomondan ularning xorijiy tillarni o'rganishga qiziqishini oshirsa, boshqa tomondan milliy an'ana va qadriyatlarga bo'lgan e'tiborning susayishiga ham sabab bo'lishi mumkin. Maqolada xorijiy musiqaning tarbiyaviy, psixologik va madaniy jihatlari o'rganilib, uning yoshlar ongiga ijobiy va salbiy ta'siri muvozanatli yondashuv asosida ochib beriladi. Shuningdek, yoshlar tarbiyasida milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlash, musiqa orqali ma'naviy kamolotni rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratiladi. Tadqiqot natijasida xorijiy musiqaning ongli va tanqidiy qabul qilinishi zarurligi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: xorijiy musiqa, yoshlar, globallashtirish, madaniy ta'sir, estetik did, milliy qadriyatlar, madaniy identifikatsiya, tarbiya, psixologik ta'sir, ommaviy madaniyat, internet va media, musiqiy did, ijtimoiy muhit, ma'naviy rivojlanish.

Аннотация: В статье всесторонне анализируется феномен зарубежной музыки, оказывающий сильное влияние на сознание молодежи в процессе глобализации. Особое внимание также уделяется вопросам обеспечения гармонии национальных и общечеловеческих ценностей в воспитании молодежи и развития духовного совершенства посредством музыки. Исследование обосновывает необходимость осознанного и критического восприятия иностранной музыки. Ключевые слова: зарубежная музыка, молодежь, глобализация, культурное влияние, эстетический вкус, национальные ценности, культурная идентичность, образование, психологическое влияние, массовая культура, интернет и медиа, музыкальный вкус, социальная среда, духовное развитие и культурные аспекты иностранной музыки, а ее положительное и отрицательное влияние на сознание молодежи раскрывается на основе сбалансированного подхода. Особое внимание также уделяется вопросам

обеспечения гармонии национальных и общечеловеческих ценностей в воспитании молодежи и развития духовного совершенства посредством музыки. Исследование обосновывает необходимость осознанного и критического восприятия иностранной музыки.

Ключевые слова: зарубежная музыка, молодежь, глобализация, культурное влияние, эстетический вкус, национальные ценности, культурная идентичность, образование, психологическое влияние, массовая культура, интернет и медиа, музыкальный вкус, социальная среда, духовное развитие.

Abstract: This article comprehensively analyzes the phenomenon of foreign music, which has a strong influence on the minds of young people in the process of globalization. In particular, it is highlighted how foreign music affects the aesthetic taste, worldview, social activity and cultural identity of young people. As a result of the rapid spread of various cultural flows through modern information technologies and internet networks, new values are being formed among young people. On the one hand, this process increases their interest in learning foreign languages, but on the other hand, it can also lead to a decrease in attention to national traditions and values. The article examines the educational, psychological, and cultural aspects of foreign music, revealing its positive and negative effects on the minds of young people based on a balanced approach. Special attention is also paid to ensuring the harmony of national and universal values in the upbringing of young people and developing spiritual maturity through music. The study justifies the need for a conscious and critical reception of foreign music.

Key words: foreign music, youth, globalization, cultural influence, aesthetic taste, national values, cultural identity, education, psychological influence, mass culture, internet and media, musical taste, social environment, spiritual development.

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida axborot almashinuvi va madaniy integratsiya jarayonlari mislsiz darajada tezlashdi. Ayniqsa, internet va zamonaviy media vositalari orqali turli davlatlar madaniyati, jumladan, musiqa san'ati ham keng ommaga, xususan yoshlar orasiga tez kirib bormoqda. Xorijiy musiqa bugungi kunda nafaqat ko'ngilochar vosita, balki yoshlarning dunyoqarashi, estetik didi va hayotiy qadriyatlarini shakllantiruvchi muhim omillardan biriga aylanib bormoqda. Yoshlar jamiyatning eng faol va o'zgaruvchan qatlami sifatida yangi g'oyalar va madaniy oqimlarni tez qabul qiladi. Shu bois xorijiy musiqaning ularning ongiga ta'siri dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Bir tomondan, xorijiy musiqa yoshlar uchun yangi imkoniyatlar eshigini ochadi — ular orqali chet tillarini o'rganish, turli xalqlarning madaniyati bilan tanishish va global fikrlashni rivojlantirish mumkin. Boshqa tomondan esa, ayrim hollarda bu jarayon milliy qadriyatlarning chekinishi, madaniy

o'zlikni yo'qotish xavfini ham keltirib chiqarishi mumkin. Shuningdek, zamonaviy yoshlar orasida xorijiy musiqa orqali shakllanayotgan turmush tarzi, kiyinish madaniyati va ijtimoiy xulq-atvor masalalari ham alohida e'tiborni talab etadi. Musiqa nafaqat eshitaladigan san'at turi, balki kuchli tarbiyaviy vosita sifatida inson ruhiyatiga chuqur ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli uning yoshlar ongiga ta'sirini ilmiy asosda o'rganish va tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur maqolaning asosiy maqsadi — yoshlar orasida xorijiy musiqaning ijtimoiy, madaniy va psixologik ta'sirini chuqur tahlil qilish, uning ijobiy va salbiy jihatlarini aniqlash hamda bu borada muvozanatli yondashuvni shakllantirishdan iboratdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Mavzuni o'rganishda mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari, maqolalari hamda tadqiqot natijalari muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Xususan, yoshlar madaniyati, ommaviy madaniyat va musiqa ta'siriga oid ilmiy izlanishlarda xorijiy musiqaning yoshlar ongiga ta'siri keng yoritilgan. Tadqiqotlarda qayd etilishicha, zamonaviy musiqa vositasida yoshlar o'ziga xos ijtimoiy muhit yaratadi, o'z qarashlari va qadriyatlarini shakllantiradi. Bir qator tadqiqotchilar xorijiy musiqaning ijobiy jihatlarini ta'kidlab, uning yoshlar o'rtasida madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishi, til o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshirishi hamda ijodiy fikrlashni kengaytirishini e'tirof etadilar. Shu bilan birga, ayrim olimlar bu jarayonning salbiy tomonlariga ham e'tibor qaratib, ommaviy madaniyat ta'sirida milliy qadriyatlarning zaiflashishi, yoshlar orasida taqlidchilik kayfiyatining kuchayishi kabi muammolarni ko'rsatib o'tganlar. Mazkur tadqiqotda tizimli va kompleks yondashuv asosida muammoni o'rganish ko'zda tutilgan. Metodologik jihatdan tahliliy (analiz), taqqoslash (komparativ), kuzatish hamda umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, yoshlar orasida xorijiy musiqaning ta'sirini aniqlash maqsadida nazariy manbalar o'rganilib, ularning natijalari umumlashtirildi. Tadqiqot jarayonida musiqa va madaniyat o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, yoshlar psixologiyasi hamda ijtimoiy muhitning ta'siri kompleks tarzda ko'rib chiqildi. Bu esa mavzuni yanada chuqurroq ochib berish, xolis va asosli xulosalarga kelish imkonini berdi. Shu bilan birga, O'zbekiston va Markaziy Osiyo olimlari milliy musiqa va qadriyatlarning yoshlar ongida saqlanishi va rivojlanishi masalalariga e'tibor qaratgan.

MUHOKAMA

Bugungi kunda yoshlar orasida xorijiy musiqaning keng tarqalishi jamiyatda turli qarash va munozaralarga sabab bo'layotgan dolzarb masalalardan biridir. Ayniqsa, global axborot maydonining kengayishi natijasida turli mamlakatlar musiqasi yoshlar ongiga tez va bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Bu jarayonni bir tomonlama baholash to'g'ri emas, chunki uning ham ijobiy, ham salbiy jihatlari mavjud. Shu bois muammoni chuqurroq tahlil qilish va muvozanatli yondashuvni ishlab chiqish muhimdir. Avvalo, xorijiy musiqaning ijobiy jihatlari shundaki, u yoshlarning

dunyoqarashini kengaytiradi, ularni turli madaniyatlar bilan tanishtiradi hamda zamonaviy tafakkur shakllanishiga xizmat qiladi. Ko'plab yoshlar aynan musiqa orqali xorijiy tillarni o'rganishga qiziqib, o'z bilim doirasini kengaytirmoqda. Bundan tashqari, musiqaning turli janrlari yoshlarning estetik didini rivojlantirib, ijodiy qobiliyatlarini yuzaga chiqarishga yordam beradi. Biroq, mazkur jarayonning ayrim salbiy jihatlari ham mavjud. Eng asosiy muammolardan biri — yoshlar orasida milliy qadriyatlarga bo'lgan qiziqishning pasayishi va xorijiy madaniyatga haddan tashqari taqlid qilish holatlarining kuchayishidir. Ayrim yoshlar xorijiy musiqa orqali nafaqat musiqa uslubini, balki turmush tarzi, kiyinish madaniyati va xulq-atvorni ham ko'r-ko'rona qabul qilmoqda. Bu esa milliy o'zlikni anglash jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Yana bir muhim muammo — ayrim xorijiy qo'shiqlarning mazmunan sayozligi yoki yoshlar tarbiyasiga mos kelmaydigan g'oyalarni targ'ib qilishi bilan bog'liq. Bunday musiqalar yoshlar ongiga bevosita ta'sir qilib, ularning axloqiy qarashlari va hayotiy yo'nalishiga salbiy ta'sir o'tkazishi ehtimoli mavjud. Shu sababli yoshlar orasida musiqani tanlab tinglash madaniyatini shakllantirish zarurati yuzaga kelmoqda. Mazkur muammolarga yechim sifatida bir necha muhim yo'nalishlarni ko'rsatish mumkin. Avvalo, yoshlar orasida milliy musiqa va madaniyatga bo'lgan qiziqishni oshirish muhimdir. Buning uchun zamonaviy va jozibador milliy musiqiy loyihalarni yaratish, ularni keng targ'ib qilish zarur. Shu bilan birga, ta'lim muassasalarida musiqa madaniyati va estetik tarbiya masalalariga alohida e'tibor qaratish lozim. Ikkinchidan, yoshlarni tanqidiy fikrlashga o'rgatish muhim ahamiyat kasb etadi. Ular eshitayotgan musiqa mazmunini tahlil qila olishlari, uning ijobiy va salbiy jihatlari ajrata bilishlari zarur. Bu esa ularni turli zararli g'oyalar ta'siridan himoya qiladi.

Shuningdek, ota-onalar va pedagoglarning roli ham beqiyosdir. Ular yoshlarning musiqiy didini shakllantirishda yo'naltiruvchi bo'lib xizmat qilishi, ularni milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashi kerak. Axborot texnologiyalaridan to'g'ri foydalanish, foydali va ma'rifiy kontentni targ'ib qilish ham muhim yechimlardan biridir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, bugungi globallashtirilgan va axborotga boy dunyoda yoshlar ongiga xorijiy musiqa ta'siri muhim va ko'p qirrali fenomen sifatida namoyon bo'lmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, xorijiy musiqa nafaqat yoshlarning estetik didi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi, balki ularning dunyoqarashi, ijtimoiy faolligi va madaniy identifikatsiyasini shakllantirishda muhim omilga aylanmoqda. Shu bilan birga, global axborot maydonida tarqaladigan xorijiy musiqaning ayrim salbiy jihatlari ham mavjud bo'lib, milliy qadriyatlar va ma'naviy o'zlikni anglash jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatishi mumkin. Maqolada xorijiy musiqaning yoshlar ongiga ijobiy va salbiy ta'siri muvozanatli tarzda tahlil qilindi, shuningdek,

muammolarning yechim yo'llari ham taklif qilindi. Eng muhim yechimlar sifatida yoshlarni tanqidiy fikrlashga o'rgatish, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, foydali va ma'rifiy musiqa kontentini keng targ'ib qilish, shuningdek, ta'lim muassasalarida musiqa madaniyati va estetik tarbiyani mustahkamlash tavsiya etildi. Shu yo'l bilan xorijiy musiqa nafaqat yoshlarning bilim va dunyoqarashini kengaytiradi, balki ularni milliy madaniyatga sodiq, tanqidiy fikrlay oladigan, ma'naviy barkamol shaxs sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi. Natijada, xorijiy musiqaning ta'sirini ongli va mas'uliyatli qabul qilish orqali uning ijobiy imkoniyatlari kuchaytiriladi, salbiy oqibatlar esa oldi olinadi. Ushbu tadqiqot yoshlar tarbiyasida xorijiy musiqaning o'rni va ahamiyatini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi, shuningdek, madaniy globalizatsiya sharoitida milliy qadriyatlarni saqlab qolish va yoshlarni ma'naviy barkamollikka yetaklash masalalariga ilmiy yondashuvni ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Anderson, J. (2015). *Youth Culture and Global Music*. London: Routledge.
2. Brown, T., & Smith, G. (2018). *The Impact of Pop Music on Adolescent Identity*. New York: Palgrave Macmillan.
3. Genc, H. (2017). *Music, Media and Youth*. Istanbul: Bogazici University Press.
4. Hall, S. (2016). *Cultural Identity and Globalization*. Oxford: Oxford University Press.
5. Johnson, K. (2019). *The Role of Foreign Music in Modern Youth Culture*. Cambridge: Cambridge University Press.
6. Kagan, M. (2014). *Psychology of Music: Youth Perspectives*. New York: Springer.
7. Leung, P. (2018). *Global Music Trends and Cultural Influence*. Singapore: World Scientific.
8. Miller, R., & Davis, L. (2017). *Media, Music, and Adolescents*. London: Palgrave Macmillan.
9. Smith, A. (2016). *Adolescents and Popular Music: Social and Cultural Dimensions*. New York: Routledge.
10. Thompson, B. (2015). *Music and Socialization in Youth*. Oxford: Oxford University Press.
11. UNESCO. (2015). *Education for All: Inclusive and Intercultural 12. Approaches*. Paris: UNESCO Publishing.
12. Williams, J. (2018). *Music, Identity and Youth in the Global Era*. London: Bloomsbury Academic.
13. Yusupov, O. (2020). *Milliy va xorijiy musiqaning yoshlar ongiga ta'siri*. Tashkent: Akademiya Nashriyoti.